

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15622/2022
18.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АД за ваздушни саобраћај „AIR SERBIA“ а.д. са седиштем у Београду, кога заступа Владимир Лучић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Вук Вуковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуда Апелациоиног суда у Београду Гж 5832/21 од 08.12.2021. године, у седници одржаној 18.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелациоиног суда у Београду Гж 5832/21 од 08.12.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Апелациоиног суда у Београду Гж 5832/21 од 08.12.2021. године, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 14599/18 од 04.02.2020. године, тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 5.615,00 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, са каматом по стопи коју Централна Европска банка прописује за евро почев од 12.09.2018. године, као дана подношења тужбе до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, те да се обавеже тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 71.904,22 динара. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизије може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је био у радном односу код тужиоца на одређено време по уговору о раду закљученом на период од 04.07.2016. године до 03.07.2017. године. Тужилац је упутио туженог на курс АTR В1+В2 „теорија и пракса“, који се одржавао у периоду од 27.02.2017. године до 30.03.2017. године. Тужилац и тужени су током трајања курса 20.03.2017. године закључили уговор о стручном усавршавању којим се тужени обавезао да ће након успешног завршетка курса, остати у радном односу код тужиоца до 30.03.2019. године. Трошкове похађања курса за туженог сносио је тужилац и износили су 5.615,00 евра, што је утврђено уговором. Одредбом члана 3. став 1. тачка 2. уговорено је да је запослени дужан да послодавцу накнади целокупне трошкове курса из члана 1. став 3. уговора у случају да му престане радни однос код послодавца у периоду од 12 месеци обавезујућег периода од успешног завршетка курса, и то услед отказа од стране запосленог или на основу разлога који је на страни запосленог. Приликом потписивања уговора тужени је прочитао текст уговора, а након завршетка курса решењем од 27.06.2017. године туженом је отказан уговор о раду од 30.06.2016. године због истека рока на који је радни однос заснован и радни однос му је престао 03.07.2017. године. Истог дана туженом је уручено решење о отказу уговора о раду и понуђено закључење новог уговора о раду на одређено време почев од 04.07.2017. године, који је тужени одбио, јер је очекивао да ће му бити понуђен радни однос на неодређено време по усменом обећању које је претходно добио од стране надређених. Тужилац је туженом упутио опомену ради добровољног измирења трошкова похађања курса 30.03.2018. године, али тужени ову обавезу није измирио.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев, применом чл. 26, 31. ст. 1. 142. ст. 3. и 100. Закона о облигационим односима – ЗОО, налазећи да је уговор о стручном усавршавању од 20.03.2017. године без правног дејства јер је у супротности са основним начелима јавног поретка, с обзиром да је тужени упућен на обуку пре потписивања наведеног уговора те да је туженом пре потписивања уговора био непознат садржај битних елемената уговора. Тужени је доведен у неравноправан положај у односу на тужиоца, имајући у виду да је потписао унапред припремљен текст уговора, са којим није упознат, без могућности да утиче на његову садржину, због чега сагласно члану 100 ЗОО нејасне одредбе уговора треба тумачити у корист туженог.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев.

По оцени Врховног суда, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право, када је тужени обавезан да исплати тужиоцу целокупне трошкове курса у износу од 5.615,00 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате. На основу члана 3. став 1. тачка 2. уговора о стручном усавршавању тужени је био у обавези да остане код тужиоца у радном односу до 30.03.2019. године, али је након истека трајања уговора о раду на одређено време у периоду од 04.07.2016. године до 03.07.2017. године одбио да потпише уговор о раду на одређено време за нови период почев од 04.07.2017. године до 03.01.2018. године. Непотписивањем новог уговора о раду тужени је својим поступцима проузроковао

престанак радног односа код тужиоца пре 30.03.2019. године и то у периоду краћем од 12 месеци по завршетку курса, на који начин је испуњен услов да послодавцу накнади целокупне трошкове обуке у износу утврђеном уговором.

Имајући у виду да тужени није у потпуности испунио своју уговорну обавезу, јер није код тужиоца – послодавца остао на раду 12 месеци након завршене стручне обуке, већ је одбио да потпише уговор о раду на одређено време за нови период и тиме проузроковао престанак радног односа, на основу чланова 1, 31. став 1., 142. став 3, 154. и 262. став 1. ЗОО у обавези је да због неиспуњења уговорне обавезе тужиоцу надокнади штету за трошкове стручног усавршавања. Накнада штете је утврђена у висини утврђеној чланом 1. уговора о стручном усавршавању, са каматом применом члана 277. и 186. Закона о облигационим односима од 12.09.2018. године као дана подношења тужбе, па до исплате дугованог износа.

Неосновани су ревизијски наводи да је уговор о стручном усавршавању незаконит, указивањем да је био унапред припремљен и потписан у току стручне обуке, те да тужени у тренутку започињања обуке није био обавештен да ће похађање обуке створити било какву обавезу за њега. Ово из разлога што је тужени имао интерес за стручно оспособљавање и усавршавање знања и вештина, а да је његова обавеза да остане на раду код послодавца 12 месеци по завршетку обуке била јасно одређена уговором и да је уговором јасно одређено да обавеза враћања трошкова обуке настаје уколико у одређеном року од успешног завршетка исте запосленом радни однос престане због разлога на страни запосленог, а такав разлог је одбијање да остане на раду до истека 12 месеци након завршетка обуке.

Ревизијом се неосновано указује да уговор о стручном усавршавању, закључен између тужиоца и туженог, мења уговор о раду, увођењем неповољних одредби и ограничавањем права запосленог. Међутим, наведени уговор о стручном усавршавању обавезује туженог да остане на раду у одређеном временском периоду по завршетку стручне обуке, што представља дозвољен услов који је одредио сам послодавац, имајући у виду да он сноси трошкове обуке и да има легитимни интерес да заштити своје новчано улагање у стручно усавршавање својих кадрова.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију, на основу члана 161. став 1. у вези чл. 153. и 154. ЗПП, јер нису били потребни у ревизијском поступку.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић